

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban érvényes:
 Egész évre — 16 kor.
 Félévre — 8 „
 Kézen kárhoz érve:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 10 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 12 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével

Előfizetési és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszadási
 vagy megfizetési nem vállalhat.

Hirdetéseket és hirdetőket a
 kiadónálban intéseknél.

Árnyék ár 5 fillér.

NAGYVÁRAD, május 29.

Czukor-kérdés.

(K. Ö.) A június másodikát követő napokban fog eldőlni, vajjon a magyar cukorkontingenciális törvény összeegyeztethető-e a brüsszeli cukoregyezményvel.

Mint tudjuk, a brüsszeli konvencziót aláírt hatalmak beleegyezésüket adták, hogy a cukortermelést és a kivittelt sem nyílt, sem rejtett prémiumokkal nem fogják támogatni.

Az egyezményt Magyarország is aláírta. A cukorkonvenczióból kifolyólag egy nemzetközi bizottság alakult, mely a konvenczió megtartását őrzi ellen. Ez a bizottság az említett napon fog ülésezni és a legfontosabb tárgyalási anyag a magyar kontingenciális törvény.

Magyarország ugyanis, hogy a prémium eltörléséből származó termelési és kiviteli viszonyokban előállható bizonytalanságnak utját állja, a védekezés álláspontjára helyezkedett és megalkotta a kontingenciális törvényt.

Ezzel nem akart mást elérni, mint hogy a magyar termelésnek biztosítsa a magyar cukorfogyasztási piacot, különösen a fejlettebb osztrák cukoripar bevétele ellen.

A brüsszeli konvencziót aláírt hatalmak közül többen azonban másképp gondolkoznak és a kontingenciális törvényben a rejtett prémium egy nemét látják. A magyar kormány kiküldöttjein

mulik a hatalmak megbízottjait a magyar kontingenciális törvény lényegéről felvilágosítani.

A dolog annyiban prekárius ránk nézve, mivel a magyar cukoripar már az 1903/4-i cukorkámpány alatt is sokat szenvedhet, ha a kérdés tisztázva nem lesz. Ugyanis a külföldi importálók csak úgy hajlandók magyar cukrot vásárolni, ha a magyar gyárak az esetleg alkalmazásba veendő büntető vám megfizetésére vállalnak kötelezettséget. Ugyanis minden a konvencziót aláírt országnak joga van büntetővámval sújtani azt az országot, mely a konvenczió ellenére nyílt vagy titkos prémiummal segélyezi a cukortermelést. A fenebb említett kikötést a magyar gyárak természetesen el nem fogadhatták. De ezzel lehetetlené van téve a kivitel, ha idejében nem segítünk a dolgon.

A konvencziót aláírt hatalmak közül számíthatunk Ausztriára. Mert ha a kontingenciális törvényt nem támogatja, az osztrák cukor ellen felállítjuk a vámsorompót és megvámoljuk az osztrák cukrot a konvenczióban megállapított 6 frankkal. Mert valami módját kell megejtenünk a magyar piac megvédelmezésére. Ilyenül pedig csak a megvámolás kínálkozik, ha a cukorkontingenciális törvényt a brüsszeli ellenőrző bizottság elvetné.

Számíthatunk továbbá Angliára, mely kézzel-lábbal tiltakozik az ellen, hogy gyarmatait büntető vámmal sújtsa, holott ezek prémiumokkal támogatják a kivittelt.

Mint hogy a gyarmatok cukorkivitele a cukorkiviteli konjunkturában alárendelt szerepet játszik, eltekinthetünk attól, hogy Angliát ebben az irányban szerződészerű kötelezettségének teljesítésére szorítsuk. Joggal megkívánhatjuk azonban, hogy kontingenciális törvényünket támogassa.

Számíthatunk Franciaországra is, mely titkos prémiumáról nem mondott le és nem is fog lemondani. Minthogy ez a magyar kivittelt nem állítja rosszabb helyzet elé, ebbe is belenyugodhatunk, megköveteljük azonban, hogy Franciaország kontingenciális törvényünket támogassa. Itt a megegyezés nehézséget nem fog okozni, annál kevésbé, mert a francia gyárosok is a kontingenciális törvényt sürgetik és azt az összes, a konvenczióban részt vett államokra akarják kiterjeszteni.

A magyar gazda szempontjából a kontingenciális törvény nem tökéletes alkotás. Sok kívánságunk nem teljesült benne. De meg kell alkudnunk vele, mert más módot nem tudunk a piac biztosítására. Agitálnunk kell azonban a mellett, hogy a cukorgyárosok és répatermelők között elfogadható jogviszonyt teremtsünk, úgy mint azt az O. M. G. E. is megalkotni óhajtja.

A prémiumos rendszerből azonban semmiképp sem kérünk, azért érdeklődéssel várjuk, mit végeznek Brüsszelben.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A Szeniczei gyerekek.

Írta: Mányiné-Prigl Olga.

I.

Mint egy nagy kék napernyő, teleszántva szeczeziós formájú habos czirádákkal, úgy borult rá a pusztára köröskörül az ég boltja. Hűvös reggeli szellő csapongott szerteszét az aranyszín buzatábla fölött, a puha pipacsok, selyemszirmu konkoly-virágocskák üdén, frissen tartották fel a fejcskéküket. Egy utszéi vadrépa virágos, kerek tányérján még álmosan, nyújtózkodva illette szárnyát repülésre a kényes, fecskefarku lepke. Távolabb, a Körös kiszáradt kubikgödrei között gólya lépkedett, békára, mezei egérre vadászván. Kenyeres pajtása, a gém, az eleven víz fölött koválygott, kerengett, akár a sirály. Karcu, világos szürke teste tenyérynél kis árnyéket vetett a fodros,

csillogó vizen s az ezüst pikkelyű kis halak ijedten rántották le a hegyes fejüket. A fehér nyárfá tapsolt, kaczagott végig-végig a víz mentén, reves, vén fűzák életuntan álldogáltak közöttük.

A kis kastélyban már talpon vannak a gyerekek, — a három fiú. Gyorsak, fürgék, lesült pirosbaroa arcukból majd kicsattan a vér. Magukra hányják a ruhát úgy, amugy, mosdani odakint szoktak, a Körös sekélyvizű homokos oldalán. A jó Isten vigyáz csak rájuk, meg néha Kis-Nagy Bálint, az öreg halászgazda, a ki itt szürögeti, meregeti a vizet időtlen idők óta, mert hiszen a gyerekek édes apjára, talán még a nagyapjokra is innen vigyázgatott fél szemmel, hogy meg ne sértse a virtusságokat, de a mellett baj se essék a nemes vitézli családban.

Már jöttek is, vágatva, mint a vad csikók. Leghátul egy kis vörös szoknya libogott, majd akkora csak, min egy jó nagy pipacs. Szokatlan volt a könnyű czipellőnek a torzokos árokpart, a harisnyája is lecsuszott belé, puha fe-

hér kis lábán vörös csikot karcolt egy gomba tövis. De azért csak nem marad el a többi-től és a sebes menésben pihegve szedi a lélegzetet.

A parton végigheverve s szörnyű buzgalommal elefántokat és egyéb ősvilági szörnyeket gyurva a megáztatott agyagból, — már várta őket a hűsleges czimbora, Petykó, a cigánygyerekek. Fel se kelt, hanem bevárta őket végig nyulva.

A falu alatti vályogos gödrökből való volt Petykó. Apjával, anyjával ott lakott egy kemence formájú lyukban, de azért lenézte a többi cigánygyerekeket. Az ő anyja fehércsú, tehát uri családból való, — mondogatta és neki is kék szeme volt, különös furcsa ellentétül a bronz színű arcához. Hanem másképp igazi cigánygyerek volt ő is. Nyulánk, ügyes-testű, mint egy fiókpárduc, a ki úszva, a szájjával elfogta a ficzánkó halat, s versenyt futott a tűzokkal. A nemes Szeniczei familia leszármazottai ez okból kötöttek vele barátságot, mert a czimerükben hasonlóképen volt le-

CZILLÉR IMRE

vászon, asztalneműek, uri és női divatárak NAGYÁRUHÁZA

NAGYVÁRAD,

Fő-üzlet: Fő-utca, Orsolya-zárdával szemben. Fiók-üzlet: Szent László-tér.

ajánlja női mosó divatszövetek, kalapok, keztyűk és napernyők legkiválóbb újdonságait.

Legnagyobb választék **Rövidáruk, DMC kötőfonalok, kézimunka** és hozzávalókban.

Legjobb feygház-kötésű **harisnyák** és **tornaingek** nagy raktára.

Hauschild fonalból kötött Patent gyermek harisnya gyémánt fekete színben:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-12 éves
46	50	54	60	66	74	80	86	92	1.—1.10 fillér párja

Magyarországi birtokok idegen kézben.

Magyarországon ezidőszere nem kevesebb, mint egy millió és kilencszázezer katasztrális hold föld van idegen kézen. Ebből a legnagyobb rész: 64 százalék osztrák honosoké, a többi nemzetek mind kisebb százalékkal szerepelnek. S a birtokok idegen kézre jutásából még annyi haszna sincs a magyar eladónak, hogy a birtoka esetleg értékén felüli áron kél el, mert ezt meg az ügynökök vágják zsebre. Mindezek tudatában Budapest fővárosa nemrég feliratot intézett a kormányhoz s ezt most pártolás végett Biharmegyéhez is megküldte. Ebben a feliratban a következőket kéri a főváros:

»Teljes tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat, méltóztassék a kormányt utasítani, mikép a hazánkban állandóan nem lakó, de innen jövedelmet élvező birtokosok külön megadóztatása, illetve az általuk fizetett adók tömege után számított bizonyos százalékkal kifejezett járulék fizetésére való kötelezése iránt törvényjavaslatot terjesszen elő.«

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 29.

Elnök: Tallián Béla.

Az irományok előterjesztése után Lukács László pénzügyminiszter javaslatot nyújt be a szegénysorsu *tüdőbeteg* szanatóriumának engedélyezett sorsjátékáról, továbbá Gyertyánliget fürdő eladásáról.

Uzsora-törvény.

Flósz Sándor igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be az *uzsora-törvény* módosítása ügyében. (Elnök helyeslés. Taps a néppárton.)

Elnök: Intézkedni fog a kinyomatás és szétosztás felett.

Dedovics György jegyző: Felolvassa az indítvány és interpellációs könyveket. 3 interpelláció van bejegyezve.

Elnök: Jelenti, hogy az interpellációkra fél egykor térnek át, valamint azt, hogy Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter válaszolni fog

Szederkényi Nándor egy régebbi interpellációjára. (Helyeslés.)

Vészi turbálja Gabányit.

Gabányi Miklós: Személyes kérdésben szólal fel. Vészi tegnapi beszédében megcsipkedte őt. Azt hitte, hogy Vészivel már kibékültek, most már megint kezdi Vészi. Jól van, de majd aztán ő is fog ám csipkedni. Az ő beszéde hangos, értelmes volt, Vészi azonban rekedt hangon eldarálta beszédét. Meg van győződve arról, hogy ha Vészi elolvassa beszédét, titokban kapacitálva lesz. (Derűtség.) Egy másik dologra hívja fel a Ház figyelmét. Tegnap őt rendreutasították, ugyanakkor Borbély képviselő is használt imparlamentáris kifejezést. Kéri ezt konstatálni és Borbélyt utólag rendreutasítani, mert azt hiszi, hogy egyenlő mértékkel kell mérni. (Helyeslés.)

Elnök: Majd utána néz a naplóban. Következik a vita további folytatása a miniszterelnök jelentése felett.

Eötvös Károly.

Eötvös Károly: A többség kérdésével foglalkozik. Hogy a mai többség igazán a nemzet akaratát képviseli, nagy kérdés, még a tudomány kérdése is. Vázsonyi tegnapi kijelentései a többségre nézve teljesen helyesek. Sok választást ki ért figyelemmel az országban s tudja azt, miként történtek. Hogy alakul meg a parlament. Mikor az országgyűlés bezárul, megalakul Pesten egy intézmény, mely híján van minden törvényességnek: a párt központi végrehajtó bizottsága. A vidéken ezt úgy ösmerik: Központ. Mit csinálnak ott? Vezére egy tiszteletreméltó férfi, kit a mult dicsősége vetett át a jelenbe. Fővezére a miniszterelnök. Aztán vannak közegei.

Endrey Gyula: A pénzügyigazgatók különösen.

Eötvös Károly: Ezek aztán gondoskodnak pénzről, aztán arról, hogy legyen sok pénz, aztán arról, hogy legyen elég pénz. (Derűtség.)

Szell Kálmán: Ez csak volt így.

Eötvös Károly: Majdsem minden miniszterelnök bevallotta.

Szell Kálmán: Én nem vallhatom, mert nincs úgy.

Eötvös Károly: Nincs pénze, mert van pénze. A központ aztán megkezdte a működését; mindenekelőtt sorba veszik a kerületeket. Mint a doktorok megvizsgálják: ennek mi baja, annak mi baja, ennek pénz kell, annak semmi más, csak pénz. (Derűtség.) A központ

szállítja a jelölteket, Dunántulról valót Erdélybe s összeviszza, sokan azt sem tudják, hogyan is jutottak arra az ösmeretlen vidékre.

Vészi József: Hát Ráth Endre, hogy került a székelyföldre?

Kubik Béla: Jussa volt hozzá.

Kossuth Ferencz: A párt titkára volt.

Domahidy Elemér: Hát Gabányi hogy került Diósadra?

Endrey Gyula: Vasuton. (Viharos derűtség.)

Gabányi Miklós: Milliomost buktattam ki.

Eötvös Károly: És a központ tovább működik. Szállítja a jelölteket és ha valahol lenne egy közszeretben álló helyi jelölt, annak existenciája attól függ, van-e központi jelölt. E rendszer megmaradt a mostani miniszterelnöknél is.

Szell Kálmán: Eppen ellenkezőleg.

Eötvös Károly: A különbség csak az, hogy most annyi újítás van e téren, hogy a hivatalos jelöltnék első kötelessége üdvözlő és bizalmat nyilvánító táviratot küldeni.

Kubik Béla: Szell Kálmánnak, de nem a szabadelvű pártoknak.

Endrey Gyula: Erre fekteti a fősúlyt.

Szell Kálmán: Nem igaz.

Eötvös Károly: A jelöltek aztán ígérnek mindent . . .

Drakulics Pál: De nem annyit, mint önök.

Kubik Béla: Emlékszik rá ellenzéki korából.

Eötvös Károly: Így alakul meg a többség, megalakítja a központ. Hát ez a nemzet akaratának kifejezése? A kormányelők egyik bizalmi lapja, a Nemzet számszerint tünteti fel a vármegyék bizalmi feliratait, egy másik kedvesebb lapja a Budapesti Napló azt írja erre: a nemzet ébredése. Nagy szó ez, nem szabad oly könnyen használni ezt a szót. A tudományok leghaszontalanabbika a statisztika, mely egy kis ideig ér valamit, azután semmit, hamis adatokat tüntet fel. Sajnos, a magyar közeposztály kivészőfélben, a választók egyrészt hivatalban vannak, másrészt hivatalba akarnak jutni. Hát ilyen alapon áll elő az a többség. Önök azt mondják, önöké a többség, mi meg azt mondjuk: miénk a nemzeti küzdelem. Mi érezzük, hogy nekünk igazságunk van. Önök is azt mondják. Most a két igazság összeközik. Hogy jöjjön már most a megoldás? Kerestem-e ezt Vészi?

Vészi József: Kerestem és meg is találtam.

rajzolva egy olyan barnatestű gyerek, mint Petykó, fogai között egy ficzánkóló potykával-e, czápával-e? — a Szeniczei gyerekek legjobban szerették czápának emlegetni.

Abitattal nézegették és szörnyen büszkék voltak rá a jó öreg nagymama temetésén a mikor a kapu sarkáról is nézegethették, a fekete posztóra ragasztott tarka szép papirocsokat.

Petykó tehát élt előjogaival, hanem mikor a piros szoknyás kis leányt meglátta, mégis csak felugrott és hamarjában ledörzsölte kezéről a sáros földet. Hasonló vászonruha volt rajta, mint a Szeniczei gyerekeken, a tavalyi ugyan, de azért nem kopottabb. Csak a kurtaságáról látszott meg, hogy nem épen rászabták, mert Petykó különben úgy vigyázott rá, mint a szeme fényére és csak ebben az uri társaságban szokta volt használni. Egy fejjel nagyobb volt a többinél, s most megrázta fekete, bozontos fejét:

— Hát evvel a bábuval mit akarnak?

A kis lányra mutatott, a ki pityergőre álló szájacskával huzogatta a harisnyát a vérző lábacsáján.

Gazsi megrántotta a szoknyáját és a fülébe sugta:

— Viseld magad bátran, mint egy Szeniczei leányhoz illik . . .

De a Szeniczei ivadék most az egyszer nagyon halkan mondta, hogy: igen . . . Oh mért is hagyta magát rábeszélni, mikor talán az indus szigetekre is könnyebben el lehet jutni, mint idáig, az ezer túske és bogács hazájába!

— Ne félj semmit, — biztatta megint Gazsi, bekötjük a lábod egy kis cziczka-füvel, aztán megfürdesz te is, meglátod, kutyabajod se lesz utána.

A kis leány már elfelejtette a haját. A nagy fecskefarku lepke, mely az imént még a vadrépa virágján lustálkodott, most merész kanyarodással rászállott a Gicza piros ruájára. Virágok nézte talán és ostobaságán való szegyenletében úgy elálmélkodott, hogy egyszerűen, minden mentőkíséret nélkül meghagyta magát fogni a Gicza fehér kezétől.

— Szeniczei vér, téged is belepingáltatunk a czimerbe, mondta Gazsi büszkén.

A lepkeket különben Gicza Petykónak nyujtotta át csak úgy magától, de azt olyan gra-cziózsán tette, a mint csak dédmamák nyujthatták kezüket hodoló lovagjuk elé

Petykó meg volt nyerve.

— Elteszem emlékebe, — mondta, tőle telhető előrzékenyüléssel és a szegény lepkének nyomában ki is csavarta a nyakát, hogy egészen bizonyos legyen felőle.

— Ez semmi, — mondta Gazsi lenézőleg. Gicza nekünk ígérte az oroszlanjait és tigriseit, elevenre kivágott állatok, — tódította a szót a bámuló Petykónak. Ezután tigrisvadászatot rendezünk a fűben, mint az igazi vadászok, a kik nem gyáva nyulra pazarolják a puskaport.

A két kisebbik Szeniczei gyerek teljes elismeréssel adózott bátyja szavainak, mert az ököljog révén mindenben igazat adtak neki. Csak jöjjenek a világra a legifjabb Szeniczei gyerekek! — majd akkor megmutatják nek is, mit tudnak. Leányt lovagiatlanságnak tartották volna, — bántani.

Közben egyre melegebben sütött a nap, a parti nedves homok szinte gőzölt tőle. A fiúk bekenték magukat sárral s olyanokká lettek, mint valami néger istenségek. Belefutottak a vízbe, verték, pacsokolták maguk körül hol meg lebuhtak s úgy jöttek fel, mint a vízi manókák.

Giczának szörnyen tetszett a multság. Vigyetek be engem is, könyörgött egyre.

Legujabb egész könnyű uri és fiu kemény és puha filz, szalma, vászon és panama kalapok a legfinomabb minőségben és minden színben. — Carlsbadi és budapesti kézimunka készítésű női, férfi és gyermek czipők mindenféle kiállításban, meglepő nagy választékban. — Nyakkendőkben különleges, szép, új minták. — Szines és fehér ingekben dús választék és mérték után is készíthetők. Sport czipők, övek, mellények, bicikli-ingek, sapkák, keztyűk, harisnyák s mindennemű női és férfi divatcikkekkel legnagyobb választékban és lelkiismeretes, olcsó árak mellett ajánlunk.

Keresztény üzlet!

Elősmert szolid bevásárlási hely!

FÁBRY TESTVÉREK
divatáruháza

Nagyvárad, Fő-utcza.

Eötvös Károly: Hát akkor az elrejtett kincse, mert nem akarja eladni. Hogy a vármegyék mit irnak fel, az mellékes, hisz azt a méltóságos főispán ur pipaszó mellett elintézi délután feketénél, fő az, miként lehetne elkerülni ez összehúzóást. Akik ennek okait kutatják, mindig idegen példákhoz hozakodnak elő.

Vészi József: Beöthy Akos kezdte.

Endrey Gyula: Nem muszáj folytatni.

Eötvös Károly: Maradjunk csak mi a törvénytől. Kijelenti, hogy az ellenzék nem a költségvetést obstruálja, hanem a katonai javaslatok ellen küzdenek, nem engedhetik meg, hogy a nemzet terheit emeljék egy idegen hadseregért. (Zajos éljenzés és helyeslés a szélsőbalon.) A nemzet jövőjét függővé tenni nem akarják, nekik abban a hadseregben a nemzet jövő biztonságát kell letéteményezni. A nemzet jövőjét nem lehet egy személyre rábízni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Törekvésük az, hogy a palotától a kunyhóig ne legyen egyetlen halandó, aki gyémánt az osztrák hadsereg számára odaadja. (Viharos taps, éljenzés a szélsőbalon.) Ennek megváltoztatása ellen pedig hiába hoznak ide bármiféle nemzet igazságait. Azt kérde Vészi, hogy hol van a közjogi sérelem a javaslatban?

Vészi József: Igen.

Eötvös Károly: A közjogi sérelem benne az, hogy változatlanul tartják fenn az egész közjogi sérelmet. (Eléne tetszés.) E közjogi sérelem ellen pedig nem hozhat fel idegen példákat. Hát ugyan létezik-e még valahol olyan állapot, hogy egy magyar fiúnak német vezényszó mellett, Gott rihaltával kell élni. A hadsereg közös. Tehát sem a magyaré, sem az osztráké. Hát kié?

Vészi József: Az osztrák-magyaré.

Eötvös Károly: Hát ha egyiké sem, akkor a császáré és királyé ugy-e? Nos hát mindaddig, míg ezt hangoztatják, egy nagy család törtenik ebben az országban. (Viharos taps a szélsőbalon.) Már pedig a nemzetet megcsalni nem szabad. Hát elhiszi-e valaki, hogy a magyar nemzet megbízta volna a magyar királyt, hogy a hadsereg nyelve német legyen. Eppen olyan ez, mint hogy a törvényben benne van II. Rákóczy Ferencz pártitűz etc. Hát azt elhiszi valaki Magyarországon? A mai bonyodalmak szerinte eltüntethetők lennének, ha a korona a magyar nemzeti jogokat érvényre emelné. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Egy percig se szabad tovább engedni, hogy a nemzetnek sérelme megmaradjon. Az ellenzék a nemzet méltóságából indul ki s becsületét követeli annak. Fogadást tettek, hogy a sérelemnek további folyását nem engedik. Történjék bármi, legyen

bármily kabinet. (Viharos taps, perczekig éljenzés.) Elég volt a 36 éves tapasztalat, ha tovább is tűrnénk, alávalón, gyáván viselkednénk törvényhozói tisztünkben. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Kéri, hogy parlamentáris kifejezéseket használjon. (Viharos ellentmondás a szélsőbalon.)

Eötvös Károly: Elismeri az uralkodó többséget, elősméri azt is, hogy felfogásuk helyes, csak egy baj van, hogy nem elég élénk. (Zajos derűtség.)

Kubik Béla: Lassan mozog.

Eötvös Károly: A passiv resistencia köpenyegébe egy pár megbolondult szultánon kívül még senki sem burkolózott. (Viharos derűtség.)

Szell Kálmán: Önök akasztanak meg a munkában.

Eötvös Károly: Ha az ellenzék megszűntetné a harcot, a külvilágban olyan színezete lenne annak, hogy az ellenzék az uralkodó párt és a korona levette lábáról. Ez ugyan megtörténni nem fog. Addig fogunk küzdeni, míg erőnk engedi, ha pedig fogyatékán lesz az, lesznek majd, kik átveszik kezünkől a lobogót és diadalmasa viszik előre! (Viharos, perczekig tartó éljenzés és taps a szélsőbalon. A szószókat számosan üdvözlök.)

Elnök: A naplóból rájött arra, hogy Borbély képviselő tegnapelőtti beszédében tényleg használt imparlamentáris kifejezést. Ezért utólag rendreutasítja.

Személyes kérdés.

Vészi József: Személyes kérdésben szólal fel. Nem ő kezdte meg a hivatkozást az angol példákra. A többség elvére nézve Eötvös némi részben tévedett. Ennek bizonyításául felolvassa Deák Ferencz egy levelét Kossuth Lajoshoz, melyet 1865-ben írt volt. (Olvasza a levelet)

Eötvös Károly: Csak ennyi?

Vészi József: Ennyi!

Eötvös Károly: Kérem csak azt a könyvet. (Atmegy érte s a ház legnagyobb derűtsége közt elveszi tőle a könyvet.)

Vészi József: Nagy elismeréssel van Eötvös monumentális emlékező tehetsége iránt, de ez egyszer azonban cserben hagyta.

Eötvös Károly: Majd meglátjuk!

Vészi József: Ami a hadsereget és nemzeti jogokat illeti, tévednek odaát, mert a miniszterelnök több ízben kijelentette, hogy a parlamentnek szabad joga van azokra nézve. De kérde, nem fontosabb dolog volna-e az, hogy az összes iskolák előbb magyarok legyenek, vagy hogy a közigazgatás teljesen magyarul történjék?

A fiuk hadi tanácsot tartottak. A két kisebbik ellenezte, előre érezvén a szijas korbaics eshetőségeit, melylyel az édes apjuk szokta a tulpezző Szeniczei vért hűtögetni, de Gazi harsány hangon döntött: hősök és lovagok feogak vigyázni rá és egy Szeniczei Margit sohasem lehet gyáva...

— Huzd le a cipődet Margit! — kiáltott a partra.

A komoly megszólításra, Gicza, mint a villám oly gyorsan engedelmesskedett és már megindult a langos vízbe, a sekély, puha, homokos meder szélére.

— Vizes lesz a ruhád! — kiáltottak rá a fiuk, — vedd le! — de Gicza szégyenlősen összefogta a kis piros fodrokat. Félek a békától, — mondta.

A fiuk szemmel tartották. Gicza boldogan lubiczkolt a gyöngyöző, habos vízben. Kibomlott aranyos haja ragyogott a napon, olyan volt, mint egy kis tündér.

— Jöhetsz egy kicsit beljebb is, — biztatták a fiuk. A hátad kint van a vízből, feléget a meleg. Gicza tulboldog volt és egy cseppet

sem sajnálta már az »eleveg«-re kivágott oroszlanokat, a mit a fiuknak ígért, csak hogy magokkal vigyék. Egy kis ezüstszerű halat akart megfogni a szoknyájával. Már benne is volt a kis piros fodorban, a mikor egyszerre hopp, megszuszott alatta a homok és a víz összecsapott a feje fölött.

Gicza eltűnt. A fiuk dermedten, halálra válva néztek össze, Petykó, mint a villám, bukott a víz alá. Iszonyu süket csönd volt néhány másodpercig, míg Petykó fekete feje ismét felbukott a víz alól, hatalmas, erős fogsora között a Gicza piros ruhájával. Es Gicza, mint egy bátor Szeniczei leányhoz illik, kaczagott a halálos veszedelemben s apró fehér kezével erősen szoritotta szákmányát, a kis ezüstös halat.

Mire édes mama s a kisasszony felébredt, Gicza az ágyban volt megint; azt ugyan talál-gathatták, mitől volt vizes a kis piros szoknya.

A legényegyletek nagy ünnepe.

— Kolping Adelf szobra. —

Kolping emléke, végre külsőleg is, méltóképen lesz megörökítve.

Örök pihenő helye, a kölni minorita templom előtt kő és ércből emelt monumentális szobor fogja hirdetni, a keresztény munkások halálját társuk és atyjuk iránt.

Mert iparos segéd volt Kolping is, érezte az otthon hiányát, a kiképezés hiányosságát ő is és mert szerette munkás társait, nagy dologra határozta el magát.

Neki fektött a tanulásnak, le tette a középiskolai vizsgákat, pappá lett és teljes erejével szentelte magát az iparos ifjuság érdekeinek. Otven év alatt pár ezerre szaporodott a katolikus legényegyletek száma s elterjedt egyenlő szervezeten az egész világon. Ez egyetlen tagja, bár hová vetődjék is a világon, mindenütt otthont és védelmet, sok helyen már tekintélyes segélyt is talál.

F. év *Julius hó 5-én* leplezik a *Kölnben* a Kolping szobrot, ez alkalomra az egész világ egyleteit össze gyűjti a kölni egylet, mint 4 évvel ezelőt a jubileumra

Julius 4-én ismerkedési estély lesz. 5-én Ünnepi mise a világhírt kölni dómban. Celebrans Dr. *Fischer* Antal, kölni herceg-érsek. 11 órakor szobor leleplezés, 12 órakor diszközgyűlés a »Gürzenich« teremben. 5 órakor tüntetés a szobor előtt s körmenet a Ringen át a Flóra kertbe, hol közös vacsora lesz, térzenével. 6 án. Gyászmise az elhunyt tagokért. Délután kirándulás a Rajuán Königswinterbe este visszatérés hajókon a Rajna két partjának kivilágítása és tűzijáték mellett.

A rendező bizottságban vannak: *Gruscha* biboraok bécsi herceg-érsek, *Thomé* tábornok, *Bálán* rajnai kormányzó, *Becker* főpolgármester Kölnben, dr. *Berlage* apostoli protonatarius, *Breidenbach*, a kir. vasutak elnöke, *Figge* iparkamarai elnök, *Fink* főkormánytanácsos, dr. *Hamm* főtörvényszéki elnök, *Heimann* városi főmérnök, *Kriesche* főpostatanácsos, *Minten* kormánytanácsos, dr. *Müchel* kölni törvényszéki elnök, fon *Plötz* hadtestparancsnok, *Roeren* képviselő, *Schwarz* konservatóriumi igazgató, *Triest* kölni pénzügyigazgató, *Weegmann* Köln rendőrfőkapitánya, stb. stb.

Hol vagyunk még mi ettől?

Majd összegyűl megint vagy 10.000 munkás 380 zászlóval mint 4 év előtt és Köln népe százezernyi számban végigállja a rengeteg körutat, együtt éljenezve az elvonuló egyleti zászlókat a tüntető körmenet tagjaival.

Felejthetlen kép ez, a német munkások okos szervezetének törhetetlen ereje nyilatkozik ott meg.

Aki teheti, menjen el tanulni s megérteni, hogy nem a torokban van az erő, hanem a munkában, fegyelemben és műveltségben.

TAJÉKOZTATO.

Junius 7. A biharmegyei Casinó közgyűlése d. u. 5 órakor.

Első nagyváradai műkelfestő, plisszérozó, és vegyészeti ruhatisztító intézet.

Mély tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint a 11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő **Első nagyváradai műkelfestő, plisszérozó, vegyészeti ruhatisztító intézetemet** (fő-üzlet: **Körözs-u. 1. szám**) tetemesen megnagyobbítottam s a mai kor igényeinek teljesen megfelelően rendeztem be. —

Festek, plisszérozok és tisztítok bármilyen díszes ellátott munkákat, színházi, katonai, egyházi ruhákat, mindenféle szőrméket, tollakat és csipkefüggönyöket. Különféle arany, ezüst vagy bármilyen díszes ellátott tárgyakat a legkitűnőbbben egészben tisztítok. — **Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.** — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Szabó László

műkelfestő és vegyészeti ruhatisztító
Nagyvárad, Körözs-utca 1. szám.

Fiók-üzlet: Fő-utca, Színház-bazár.
Dolgozó-telep: Pecze-utca 170. (Saját ház).

A villamos vasut szerződése.

— Három szakbizottság együttes tárgyalása. —

Évek óta húzódik már a villamos vasut építésének az ügye. Most már az a reményesség a közönség körében is, hogy ha a villamos vasut részére szükséges áramszolgáltatásra a szerződés létrejön a vasutársaság és a város között, végre-valahára csak kiépül Nagyváradon a villamos vasut.

A szerződést a szakbizottságok letárgyalták, csupán a 7. §-ra nem tudtak megállapodásra jutni. A vasutársaság ugyanis az áram átalakító telep kibővítése esetén nem akart a városnak a nagyobb befektetéssel szemben semmi garanciát nyújtani.

Rímler Károly polgármester és Kőszeghy József városi főmérnök, dr. Hoór Mór egyet. tanár közbejöttével legutóbb Budapesten tárgyaltak a közuti vasut igazgató tagjaival, s némi eredményt értek el.

Ennek az elbírálására hívta össze tegnapra a polgármester a pénzügyi, jogügyi és villamos világiatási szakbizottságokat.

Rímler Károly polgármester elnökölt; jelen voltak: Bordó Ferencz, dr. Károly Irén, dr. Sarkadi Lajos, Mezey Mihály, Mihelyi Adolf, Tóth Márton, Steiner M. Albert, Hegedűs Géza, Kugler Albert, Balogh Döme, Kőszeghy József, dr. Sonnenfeld Zsigmond, dr. Várady Zsigmond, dr. Mihelyi Lajos, Déry János, Milibák József és Altóder Béla jegyző.

Kőszeghy József főmérnök ismertette az ügyet s beterjesztette s elfogadásra ajánlotta a szerződés 7. szakaszának újonnan megállapított 3. bekezdését, a mely a következő:

»Ha jelen pont alapján a kibővítés bekövetkezik, úgy a 2. pontban meghatározott óránkénti megengedhető maximális áramfogyasztás minden 100 (egyszáz) kilowatt új teljesítő képességnek megfelelőleg 100 kilowattórával emelkedik s ennek megfelelően kell majd alkalmazni mindazokat a határozományokat, melyek az óránként fogyasztható energia mennyiségére vonatkoznak. Az esetre, ha ilyen kibővítéssel kapcsolatban az 500 ampérnél nagyobb áram-maximumot kívánna a társaság igénybe venni, úgy minden 100 ampére áramtöbblet fejében évi 50,000 kilowattóra többlet fogyasztást köteles a társaság garantálni a VI. pontban kilowattóránként megállapított egységárák szerint. A kibővítést tartozik a város a társaság erre vonatkozó kívánása bejelentésétől számított 8 azaz nyolcz hónapon belül létesíteni és a kibővített áram átalakító telepet legkésőbb ugyanazon 8 hónap leteltével üzembe helyezni. 120 kilowatt teljesítő képességű kibővítésnél kisebbet a város nem köteles létesíteni.»

Dr. Sarkadi Lajos azt látja, hogy a módosítás nem fedi azt, amit a város kívánt. A beterjesztett változtatás csak akadémikus biztosítás s ő enélkül is meg van nyugtatva. 500 ampére minden körülmények között elég, hogy a vasutat kielégítse a város. A módosítást különben elfogadja.

Kőszeghy József czáfolja az előtte szöveget s kifejti a dolgot. Hirneves szakemberekkel tárgyalta a kérdést s azok véleménye alapján van az megszövegezve.

A jelen voltak dr. Károly Irén véleményét óhajtották hallani, aki kijelentette, hogy majd a közgyűlésen fejti ki nézetét az egész szerződésről. A főnehézség abban áll, hogy a vasut miatt a villamostelepen kétféle gépegységet kell berendezni. Ha a vasutnak némi csekélylyel több áramra lesz szüksége, már a nagyobb gé-

pet kell járattatni s a veszteség növekedik. A módosítást most kapta kézhez s még nem tett számításokat.

Dr. Várady Zsigmond a Károly Irén számításainak eredményét bevéraudónak tartja s csak azután határozza meg a bizottság.

Balogh Döme és Steiner M. Albert szintén ezen a véleményen voltak, míg dr. Sonnenfeld Zsigmond és Mihelyi Adolf elfogadják a módosítást.

A polgármester rövid hozzászólása után a beterjesztett módosítást elfogadták s így a villamos vasutal kötendő szerződés a júniusi közgyűlés elé kerül.

UJDONSAGOK.

Somló Bódog ügye.

Három héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett Váradon dr. Somló Bódog kir. kath. jogakadémiai tanár ügye, aki a XX. század című szabadkőműves irányu lapban Pikler Gyula elköptatott eszméit hirdette a magyar történelmi tradíciók megvetéséről, továbbá rugkapálózott az ellen, hogy a büntető törvénykönyv büntetéssel sújta a fennálló állami jogrend elleni izgatást és mindezek tetejébe »a borzasztóbbak legborzasztóbbikának« mondotta, hogy iskoláinkban papok oktatnak.

A kir. kath. jogakadémia tanárai, kik nem Pikler-féle theoriákat, hanem igazságokat szoktak tanítani, nem hagyhatták szó nélkül jövevény tanáriarsuk szecsessiót, anarchista-izű kirohanásait, hanem erélyesen állást foglaltak ellene s ez ügyben felterjesztést intéztek a kultuszminiszterhez.

Tegnap már egyes lapok megemlékeztek a tanári karnak e mozgalmáról s kiterjeszkedtek a határozathozatalnak egyes részleteire is, melyek nem felelnek meg mindenben a tényállásnak.

E körülményekre ezuttal még nem terjeszkedhetünk ki, de holnap a memorándumot egész terjedelmében közölni fogjuk az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonattal együtt.

Nagyvárad Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat						
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat						
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.23

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* Választások a vármegyén. Nagy fontosságú és látogatott közgyűlése lesz június 17-én Biharrármegye törvényhatósági bizottságának. A Papp Janos lemondásával megüresedett főjegyzői széket és az alispánvá választ-

tott dr. Miskolczy Ferencz helyét töltik be választás után; de ezeken kívül szolgabírókat is választanak. A megyebizottsági tagok már készülnek a választásokra. A berettyó-újfalui derecski és sárréti járás megyebizottsági tagjai csütörtökön délelőtt tekintélyes számmal gyűltek értekezletre B.-Ujfaluba, hol Csapó Dezső elnökölte mellett határozatilag kimondták, hogy a júniusi megyegyűlésen betöltendő állásoknál a főjegyzőségre Keszthelyi Zoltán, az első aljegyzőségre Balogh Elemér, a központi főszolgabíróságra Nagy Márton, ennek eddigi helyére Kelemen József, a szolgabírói állásokra pedig Tempeleán Dezső, Dr. Középpessy Dezső és Wertheimstein Henrik mellett foglalnak állást.

* Az önálló iparos nem lehet üzletvezető. Egy konkrét esetben a kereskedelmi miniszter kimondotta, hogy önálló iparos vagy kereskedő, akinek saját üzlete van, más iparosnak vagy kereskedőnek üzletvezetője nem lehet.

* Tanfelügyelői látogatás az Immaculata-zárdában. Sipos Orbán kir. tanfelügyelő a tegnapi nap folyamán meglátogatta a Telek-utcai Immaculata-zárdában fennálló óvónőképző intézetet és polgári leányiskolát. A tanfelügyelő hosszabb időt töltött a zárdában, meghallgatta az előadásokat, több növendék feleletét és távozása előtt megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett.

* Papp József halála. Napról-napra ritkul a haza bátor védőinek sora. A nagy idők egyik derék harczosa, a szabadságharcz kiváló részese hunyt el tegnap Nagyváradon. Papp József nyug. 48—49-iki honvédszázados tegnap 90 éves korában végelegyengülésben meghalt. Az elhunyt derék férfi a szabadságharcz több csatájában vett tevékeny részt. Később Biharvármegyénél a derecskei járás utmestere volt. Az aggastyánt városszerte ösmerték és becsülték. Temetése holnap, vasárnap délután lesz.

* Szemle a hadapródiskolában. Három nap óta magasrangú vendégei vannak a nagyváradon honvéd-hadapródiskolának. Hoffmann Hugó tábornok a honvédelmi miniszterium II. ügyosztályának főnöke és Schuler Jenő honvédezredes Nagyváradon tartózkodnak, hogy a hadapródiskola növendékeinek tanulmányi előmeneteléről, kiképzéséről, fegyelmzéséről és az iskola egyéb belügyeiről alapos meggyőződést szerezzenek. A magasrangú tisztok mindenről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az intézet kiváló parancsnoka Mayor alezredes s a tanári kar előtt. A vendégek tegnap fejezték be szemléjüket. Tegnap este tiszteletükre a honvédtisztok lakomára gyűlt egybe a Széchenyi étteremben.

* Oriási kazánrobbanás a fővárosban. Tegnap hajnalban a budapesti Magyar Petrolenipar Részvénytársaság gyártelepén kazánrobbanás történt, melynek négy áldozata van. Egy munkás azonnal meghalt, kettő haldoklik. A negyedik súlyosan megsebesült. A szerencsétlenség a gyártelepnek a szabadban lévő kazán-sora között történt, ahol egymás mellett 18 kazán húzódik végig. A kazánok redeltetése, hogy a petrolum kivonása után visszamaradt kátrányszert anyagokat lepárlás után dolgozzák fel. Erősen folyt az éjszaka is az üzem, amikor egyszerre csak valamivel reggeli négy óra előtt hatalmas dördülés reszkettette meg a levegőt és ugyanakkor a 18. számú kazánból magas lángoszlop csapott fel, mely sugáros kévekben osztotta szét a robbanással résztvetődő égő olajat. Egy pillanat alatt lángba borult a kazán környéke, közben pedig az álbortok iszonyu jajgatása hallatszott. A gyári

LAWN-TENNIS cipők, övek, angol fehér és színes mellények, esőkabátok a legnagyobb választékban kaphatók:

Róth M. utóda
kalap- és uri-divat üzletében.

Színes és fehér ingek dus választékban és méret szerint is készíthetők. — Férfi-, női- és gyermek czipők kizárólag a legjobb hazai készítmény!

PANAMA-KALAPOK!

munkások azonnal a helyszínre siettek, ahol iszonyu pusztulás tártult eléjtk. A robbanás helyétől 40 méternyire teljesen megszenesedve találták Patta Béla galicziai születésű 27 éves gyári munkást. Ugy látszik, a nagy légnomás lecsapta, az égő olaj ráhullott és így égett össze. Veszedelmes égési sebeket szenvedett még Filár Ferencz és Zichy Antal szintén galicziai születésű munkások, akiket az István-kórházba vittek, ahol most haldokló állapotban fekszenek. Megsérült még a fején Sindér Ferencz munkás. Érdekes, hogy a közvetlenül a kazán mellett dolgozó munkásokat nem érte baj és azok a munkások égtek össze, akik távolabb dolgoztak a katasztrófa színhelyétől. A szerencsétlenség okát a kint járt rendőri bizottság nem tudta még megállapítani. A robbanást a kazánon egy 5—10 cm. széles hasadék mutatja. Most a kazán kiszivattyuzásán fáradoznak. A hatósági vizsgálat csak ezután lesz eszközölhető. A szerencsétlenség színhelyére az összes tűzörségek kivonultak, de dolguk már nem igen akadt.

* **A régészeti egyesület kitüntetése.** A magyar nemzeti muzeum igazgatóságától tegnap érkezett egy érdekes küldemény régészeti egyesületünk elnökségéhez. Ez t. i. azon dicséret oklevél, melyet egyesületünk a párizsi nemzetközi kiállításon (1900-ban) való részvételéért kapott. A váradi muzeum néhány értékes ötvösműtárggyal volt képviselve a nagy világiállításon. Az oklevél pompás pergamenpapíron remek aczélmetszetű allegorikus rajz-kerettel készült. Szövege a következő:

Republique Française.

Ministère du Commerce de l'Industrie, des Postes, des Telegraphes.

Exposition Universelle de 1900

Diplôme Commémoratif

Société du Musée du Comitat

Bihar, à Nagyvárad

Exposant de la Section rétrospective, Hongrie

Le Commissaire
Général
A. Pikard.

Le Ministre du
Commerce, de l'Industrie,
des Postes et des Télégraphes,
A. Millerand.

* **Miniszteri kiküldött az iparkamarákban.** A kereskedelemügyi miniszter Farkas Ferenczet, a vezetése alatt álló minisztérium segédtitkárát köruttra küldötte ki azzal a megbízással, hogy az ország összes iparkamaráiban az ipari törzskönyveket tanulmányozza. Ezeket a törzskönyveket a megbízható statisztika és egyéb czélszerűségi szempontokból újabb szerveztek s a törzskönyvek egyöntetűsége czéljából szükséges azok tanulmányozása. Farkas miniszteri segédtitkár rövid idő múlva Nagyváradra is eljön a helybeli kereskedelmi és iparkamara ipari törzskönyveinek tanulmányozása czéljából.

* **Halálozás.** Résztvétel értesülünk, hogy **Kadlecsek István, Kadlecsek Sámuel** nagyváradai iparospoigár fia, életének 24-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a szülők Lovas-utcai lakásából.

* **Ismét öngyilkosság.** Ugy látszik, hogy a lapoknak már állandó rovatot kell nyitni az öngyilkosságok számára. Alig mulik el nap, hogy öngyilkosság hírének ne vegyük. Most is alig emlékeztünk meg a mólki apátság margitai uradalma gazdatiszjének, **Zsigmond Jánosnak** öngyilkossági kísérletéről, tegnap hasonló eset történt Almosdon. **Misztli János** 24 éves ev. ref. vallású odaváló lakos tegnap este házában udvarán revolverrel szájába lött. Hozzá tartozói behozták azonnal a biharmegyei kórházba, hol azonnal gondos kezelés alá vették. Öngyilkosságának okát nem akarja megmondani.

* **Az olasz-i leányiskolák elhelyezése.** Nagyvárad városánál most nem valami felesleges dolog a pénz. Ezért a város ügyeinek intézői a nagyvárad-olaszi-i községi polgári és elemi leányiskola elhelyezését akként gondolták megoldhatónak a legkevesebb költséggel, hogy a mostani városnép háza épületét az udvar felőli részen két szárnyal kibővítik. **Köszeghy József** főmérnök most benyújtott előterjesztésében ezt a tervet keresztülvethetetlennek tartja, mert a városnép háza épülete alacsony s legfeljebb átalakítással lehetne felhasználni az elemi iskola czéljaira. A polgári leányiskolának pedig a városnép háza előtt, az utcára építenének két emeletes épületet. A tornacsarnokot a hátulsi udvarban építenék.

* **Dr. Bulyovazky József állapota.** A város közönsége nagy részvétellel érdeklődik dr. **Bulyovazky József** nyugalmazott polgármester betegsége iránt. Mint értesülünk, a súlyos beteg állapota tegnap némileg javul, de orvosai egyformán válságosnak tartják állapotát. Szerető családja és orvosai legnagyobb gondossággal és odaadással ápolják.

* **Küzdelem a gyilkosokkal.** Borzalmas gyilkosság történt tegnapelőtt a békésmegyei Gyulavár községben, idősebb Szatmári István odaváló lakos rablógyilkosságnak esett áldozatul. A mint szerdán éjjel bezörgettek a rablók Szatmári ablakán, mondván, hogy kukoriczakupálás végett akarnak vele beszélni, Szatmári felkelt, de alighogy az ajtót felnyitotta, a rablók betörték és megrohanták Szatmárit, akinek a segélykiáltására a felesége is kifutott. Elethalál harc keletkezett ekkor a rablók és Szatmáriék között, akikre késekkel támadtak. Mialatt Szatmári a rablókkal dulakodott, felesége felkapott egy baltát a sötét konyhában s azzal néhányat a rablókra sújtott, miközben ezek leterítették Szatmárit és az asszonyon is oly súlyos sérülést ejtettek, hogy eszméletét veszítette. A rablók azt hitték, hogy végeztek az áldozatokkal s nyugodtan láttak a rabláshoz s ami értékesebb holmit találtak, azt magukhoz vették és eltávoztak. — A rablógyilkosságot csak reggel vették észre a szomszédok, akik rögtön orvost hívták, kinek sikerült a súlyosan sérült Szatmárinét magához téríteni. Szatmáriné nem tudta megnevezni a gyilkosokat, csak annyit mondott, hogy azok a fejtkön meg lehetnek sérülve. Ezen a nyomon haladt a vizsgálat, amelynek során kiderült, hogy a gyilkosok ifjú Szatmári István és Szatmári Péter, a meggyilkolt unokaöccsei és az általuk felbérelt Kápás Vince voltak. Ez utóbbin ejtett Szatmáriné súlyos sérülést. A gyilkosoknak az volt a terve, hogy a Szatmári-párt elpusztítsák, mert a vagyonára számítottak. Szatmáriné állapota életveszélyes.

* **A színész és főhadnagy drámájához.** Lapunk tegnapi számában részletesen megemlékeztünk arról a megrendítő szerelmi drámáról, mely a fővárosban játszódott le **Csongor Mariska** színész lakásán. Ugyanis **Vécsey Ervin** huszárfőhadnagy, ki a színésznőbe végtelenül szerelmes volt, megtudván, hogy a színész halálosan beteg, s az életnek nem menthető meg, lakásán, mely szomszédos a színésznő szobájával, meglötte magát. Most újabb arról értesít bennünket tudósítunk, hogy a színész meghalt, ma délután temetik. A főhadnagy teljesen eszméletlenül fekszik a csapatkórházban. A reggelt alig éri meg.

* **Találtatott egy darab szegénységi bizonyítvány és egy esernyő.** Atvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

* **Figyelmeztetés Saját érdekében eslekedik mindenki, ha a villamos berendezésekről a Nagyvárad-i Műszaki Villamos Vállalattól (Kert-utca 81. szám, Auer tüzlet) költséget kér, mely a legalaposabban és teljesen díjmentesen állítatik ki a n. é. közönségnek.** Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x Tisztelettel hívjuk fel a n. é. közönség szives figyelmét **Czillér Imre** vászon, asztalnemű, uri és női divatárak nagy áruházának lapunk mai számában közölt tárcza alatti hirdetésére.

EGYESÜLETEK.

Orvosok gyűlése.

A Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerészi és Természettudományi Egylet f. évi június hó 2-án Pünkösöd utáni kedden délután 5 órakor a bábaképző intézet tantermében rendes havi szakülést tart.

A Népnevelési egyesület választmányi gyűlése.

A Biharvármegyei Népnevelési Egylet ma, (szombaton) délután 5 órakor hivatalos helyiségében (Reáliskola-u. 4. Közs. polg. fiúiskola, földszint 10. ajtó) a június 1-én tartandó közgyűlés előkészítése végett választmányi gyűlést tart.

IRODALOM.

Szent István életrajza. A Szent István-társulat tegnapi választmányi ülésén, amelyen bizalommal üdvözölték Dr. **Gieswein** Sándort, a társulat új alelnökét, két érdekes indítványt is tárgyaltak. **Kiss János** dr. prelátnak, egyetemi tanár úgyanis azt indítványozta, hogy a Társulat a jövő esztendőben tartandó ötvenedik nagygyűlését azzal tegye emlékeztetéssé, hogy ez alkalomra adja ki **Szent István király életrajzát**, mely az első magyar király működése minden oldaláról méltassa. Ezt az indítványt **Kaposi József** társulati igazgató megtoldotta azzal a másik indítvánnyal, hogy ugyanarra az alkalomra a Társulat irassa meg a maga történelmét. Ez utóbbi a választmány mindjárt el is határozta és a megírással megbízta **Notter Antal** dr. titkárt. A Szent István király életrajzának kiadását elvben szintén elhatározta a választmány, a részletek megbeszélését azonban legközelebbre halasztotta.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt verekedők.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Az anti verekedő legények ügyében tegnap hozott ítéletet az esküdtbiróság.

A délelőtti tárgyaláson a pörbeszédre került a sor.

Gáthy Bálint kir. alügyész vádbeszédében ez emberéletbe kerülő verekedésnek érdekes lélektanát rajzolta, a tett okát állítva a legény virtuskodását, mely a sérdülő suhanczokból otromba durvasággal tör ki. **Hizó** Istvánról érdekes jellemrajzot adott vádbeszédében a kir. ügyész; bosszuálló, gyáva embernek rajzolva őt. Alapos jogi érveléssel bizonyítja a vádlottak büntettségét.

Hizó István védelmét **Ujfalussy** Sándor terjeszti elő. Védbeszédében a vád érveit czáfolva tagadja, hogy a verekedésben **Hizó** mint felbujtó szerepelne, hanem csupán mint tetteárs.

Pognár Oszé dr. a másodrendű vádlottat menti, mint a ki megfontolatlanul rábeszélésre, ittasan ütötte le **Kolozsi** Imrét.

A pörbeszéd meghallgatása után **Nagy** Ferencz elnök összefoglalta a tárgyalás adatait s figyelmeztette az esküdteteket bírói kötelességükre.

Ezután az esküdtek rövid tanácskozás után meghozták marasztaló verdiktjüket, melynek alapján a büntelő tanács *Hiszó Istvánt* 2 évi börtön, *Szabó Jánost* és *Mátyási Józsefet* egy és fél évi börtön és *Szénási Sándort* 2 évi börtön büntetésre ítélte.

Királysértő az esküdtszék előtt.

Ma kerül tárgyalásra a nagyváradi törvényszék esküdtszékének előtt az a szenzációs királysértésért indított sajtóper, melynek tárgyalását a múlt hónapról már egy ízben elhalasztották.

Annak idején megírtuk már, hogy mi adott okot a sajtóperre. Ugyanis a múlt évben az aradi gör. kelet püspöki szék körül megindult választási harcban az ellenfelek a legkiméletlenebbül támadták egymást. Így az Aradon *Horváth Károly* szerkesztésében megjelenő *„Füles Bagoly”* című élelclap *Mangra Vazul* püspökké választásakor egy izléstelen, goromba képet közölt, melyen három akasztófa látható. A kép alatt az a fölírat volt, hogy az egyik a Mangráé, a második azé aki szentesítésre fölterjeszté, a harmadik aki szentesíté, bár ez lehetetlen.

A nagyváradi királyi ügyészség e miatt pörbe fogta királysértés címén *Horváth Károlyt* s ebben az ügyben holnap, szombaton fogják megtartani a főtárgyalást a nagyváradi esküdtszék előtt. A vádlott a vizsgálat során azzal védekezett, hogy a szentesítés tette nem a királyra érthette, mert a király nem szentesíti a püspököt, hanem csak a választását megerősíti. A szentesítést, amit egyértelműnek vesz a fölszenteléssel, az érsek végzi s ő erre értette az inkriminált kifejezéseket.

A szenzációs tárgyaláson Nagy Ferencz elnököl. A vádat a királyi főügyész: *Sábel Kálmán* fogja képviselni, aki a törvényszék előtt most fog először közvádloi minőségben működni. A vádlott védője Nagy Sándor dr., a jeles aradi kriminalista.

Fehérvári Dezső vizsgálati fogságban. *Fehérvári Dezső* bádogos és vállalkozó letartóztatása az egész városban nagy szenzációt keltett és mindenfelé beszéltek arról, hogy mennyi embert becsapott az uzsoráskodásokkal. Előkelő családok ifjaitól apróbb kölcsönök fejében sokkal nagyobb összegről kiállított váltókat vett s azokat pénzintézetekben leszámítottatta.

A vizsgáló bíróságnál tegnap hallgatták ki s közokirat hamisítás, uzsora, hamis bukás gyanúja alapján továbbra is fogva tartják. *Fehérvári Dezső Hlatky* Endre ügyvédet térte fel védőjéül, aki már beadta a szabadlábra helyezés iránt a kérvényt.

A kir. törvényszék az ünnep után, kedden fog a további letartóztatás felett határozni.

TAVIRATOK.

A király a helyzetről.

Budapest, máj. 28. (Saj. tud. táv.) Ő felsége a király ma a Budán tartott csapatszemle utáni ebéden *Nagy mosony-megyei főispántól* azt kérdezte, hogy milyen hatással van a politikai helyzet a megyékre, mire a főispán azt válaszolta, hogy a megye éppen most készül obstrukció ellenes véleményét demonstrálni. *A király erre megjegyezte, hogy remélhetően rövid idő múlva a parlament ismét zavartalanul, békésen dolgozhatik.*

A képviselőházból.

Budapest, máj. 29. (Saját tud. táv.) *Vécsi József* kifejti, hogy a passiv rezisztenciával a szabadelvűpárt ugyanazon eredményeket akarja elérni, mint az ellenzék, de más sorrendben.

Eötvös Károly replikája után interpellációkra került a sor. *Nessi Pál* a pécsi dandár-parancsnok nyugdíjaztatása ügyében interpellál s kérdi, hogy ki denunziált a nyugdíjazott tábornok ellen s mit szándékozik tenni a miniszteri székbe kivezényelt császári tábornok, hogy ez az eljárás szokássá ne váljék a hadseregben.

Szell Kálmán tiltakozik a miniszter illetén megnevezése ellen.

Az elnök: Kijelenti, hogy nincs oka *Nessi Pált* rendreutasítani.

Ezzel az ülés véget ért.

Andrássy Gyula gróf Somló Bódog ügyéről.

Budapest, május 29. (Saját tud. táv.) *A Magyar szó* munkatársa felkereste *Andrássy Gyula* grófot a magyar szociológiai tudományos társulat elnökét s a *Somló Bódog* ügyében meginterjúvolta.

Andrássy Gyula gr. kijelentve, hogy ő bár az ügyet nem ismeri, annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a tudományban a szabad vélemény nyilvánítás elleni támadás nem helyeselhető.

Uj fordulat a szerelmi tragédiában.

Budapest, május 29. (Saj. tud. táv.) *A Csongori Mariska* nevéhez fűződő szerelmi drámát új szenzációs világításban tüntetik föl az eset legújabb nyilvánosságra jutott részletei. Ugyanis a betegeskedő művésznő megtudva azt, hogy *Vécsey* főhadnagy nőszülni készül, öngyilkosságra szánta el magát és 20 csomag gyufát tejben feloldva megivott. E tettét csak napok múlva fedte fel házi orvosa előtt, a mikor már a foszfor a vérbe felszívódott s az orvosi tudomány nem segíthetett.

Vécsey főhadnagy akkor sietett szerelmese beteg ágyához, mikor megtudta, hogy az megmérgezte magát s orvosaitól értesülve reménytelen állapotáról, határozta magát öngyilkosságra. A lövés dördülésére anyja rohant fia szobájába azzal a kiállással, hogy ez a negyedik fiam, aki öngyilkos lett. A főhadnagy állapota reménytelen.

Az emberélet veszedelme.

Páris, május 29. Az emberi életnek nyílt utcán való védelmére alakult egyesület *Eduard* angol királyhoz táviratot intézett, melyben kéri a királyt tiltsa be a *Gordon-Bennet* díjért való versenyt, mint ahogy azt Franciaország és Spanyolország kormánya megtette s hogy ezáltal eklatáns elégtételt adjon a közvéleménynek a civilizált országokban. (M. T. I.)

A p e s t i s.

Santjago, május 28. Iquilenben 8 pestisesetet állapítottak meg, melyek közül 5 halálos kimenetelű volt. A gőzhajó közlekedés legnagyobb részben szünetel. Itt és Valparaisóban szigorú rendszabályokhoz folyamodnak. (M. T. I.)

NYILTTÉR.

Szabott árak!

China - ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek, gyertya- és karos gyertyatartók, álló villany-lámpák, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz-tárgyak a legújabb művészies kivitelben. Patina, Doré és oxyd nász-ajándékok, verseny- és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legsolidabb kivitelben.

Chinai és valódi ezüsthöz igen alkalmas a chinai ezüst gyári raktár ezüst fémtisztító pora és ezüst fémtisztító-vize.

70

Szabott gyári árak!

En gros, en detail!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

S o r s j á t é k.

Regény

Irta: Stella (Szöke Berta)

3

— Tudjátok mit, én nem irok, — mondta, kis idő múlva, mit is írhatnék, nem ismerem, aztán meg...

— Nem ismered, ugyan kérlek, micsoda beszéd az? — pattogott Vajda.

— En már elfelejtettem őt egészen, aztán meg nincs kedvem, nincs türelmem szótár segítségével leveleket fogalmazni.

— Különös egy lány. Mindennek az ellenkezőjét teszi, amit kívánnak tőle. Mindig van neki valami ellenvetése, valami kifogása. Azt hiszed, ártani fog egy kis gyakorlat? Sőt...

— No ez egyszer értelme, apád minden boldonságból regényt sző, — szólt az anya. — Azok a kis hirdetések utján kötött ismeret-seget...

— Jó, hát ne irj fiam, én nem bánom, csak azt restellem a dologban, hogy Láposi azt fogja hinni, nem mersz írni, mert bizonyára nem tudsz. Pedig a viselkedésed feltételez ám ennyit, sőt többet is, — mondotta nem ügyelve neje kicsinylő megjegyzésére.

Márta nem szólt, hanem mereven nézett maga elé. Vajda ismerte őt jól, tudta, mivel lehet rá hatni. Azért folytatta:

— Hogy mindig a könyveket bujod, hogy nem érdeklődöl a háztartás iránt, azt hiszik tudós vagy, pedig csak én tudom, milyen kevéssé terjed ez a tudás.

— Apuskám kérlek, ne leczkéztesd folyton. Ne, ...

— Ej, hagyj békén, olyan különös teremtést még nem láttam. Az ember már messziről érzi rajta a könyvszagot, a félszegséged tudós német professzorra emlékeztet, pedig hát nálad csak a félszegséget találhatjuk fel.

— Irok már, irok, csak ne kinezd apám, — felelt türelmetlenül, — akarod, hogy már hozzá is fogjak?

— No előbb még ebédelünk. Annyira nem sürgős a dolog, hanem holnap, holnapután te

kell mennie a levélnek, nehogy a hirdetés még egyszer közlétegye. Az végre is pénzbe kerül.

— Tudod-e Elek, hogy én nem találok helyesnek ezt a levelezést.

— És miért nem, ha szabad tudnom?

— Mert a levelezésnek, csak vőlegény és menyasszony között van helye.

— Bizd csak rám a dolgot, ki tudja, nem lesz-e belőlük még vőlegény és menyasszony? De tudod-e hogy nagy feltűnést keltett a hirdetés! Már vette észre, ő tett rá figyelmessé mindnyájunkat. Én mindjárt tudtam, kinek szól, s jókat nevettem a találgatásukon. Kapocs minden lányának a neve szóba került, csak az igazira nem tudtak rájönni. Egyszer aztán Méronék gyanus lett az ön viselkedésem, körül fogtak, s nem tudtam tőlük szabadulni, míg meg nem mondtam.

— Ugyan apus, mire való volt ez? — duzzogott Márta.

— No és? Mi van benne? Volt meglepetés! — folytatta.

— Oh apám, te nem tudsz titkot megőrizni!

— Hát aztán? A hivataltársaim mind jó embereink, ha tudják, az se nagy baj. Rosszabb lenne, ha a postáról tudnák meg, ez több pletykára adhatna okot. Aztán végre is te még kis lány vagy.

— Igen. 17 éves kis lány!

— Míg iskolába jársz, addig nem lehetsz nagy lány, ha 27 évet hordasz is a vállaidon.

— Kérem, én a paedagógium hallgatója vagyok és nem holmi iskolás leány.

— Igen, hallgatni tudtok, mikor paedagógiairól van szó, de máskor pereg a nyelvetek, mint a nagypénteki kereplő.

— Megyek apuskám fogalmazni, mert ma nagyon kötekedő kedvedben vagy, — szólott az ajtó felé indulva.

— Menjünk előbb ebédelni, szólj Márta hogy találhatnak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A sörárpa minőségére befolyó körülményekről.

Az árpa termelésénél három főirányt tüzhet a gazda maga elé: vagy sör, vagy szesz, vagy takarmányárpa természetes. Ez azonban nincsen a gazda tetszésére bízva, mivel az éghajlati viszonyoknak igen nagy befolyása van arra, hogy egyik, vagy másik árpa termelhesük s ha nincsenek megadva a jó sörárpa termelésének feltételei, a legnagyobb fáradsággal s a legnagyobb költséggel sem lehet azokat pótolni, míg a hol ilyen sikeresen termelhető, ott nem fogunk más silányabb árpa termelésével foglalkozni, mert az árkülönbség egyik és másik között igen jelentékeny.

Mérsékeltlen meleg, inkább nyirkos, mint száraz éghajlatot kíván tenyésztése alatt, a mi különösen alföldi éghajlatunktól tér el, a hol jó sörárpa termelni nem lehet. Az árpa sok és könnyen felvehető tápanyagot kíván, mert összes kalászosaink között a legsatnyább gyökérrzettel bír s így csak kész tápanyagokból képes táplálkozni. Jó minőségű sörárpa termelni a legnehezebb feladatok egyike, mert talán alig van növény, a melynek minősége oly nagy ingadozásoknak lenne kitéve, mint az árpáé.

Az organikus nitrogén iránt e tekintetben különös érzékenységgel bír s ezért az istállótrágya alkalmazásától mindig óvakodni kell, ha jó minőségű sörárpa kívánunk termelni. De mivel az árpa leggyakoribb előveteménye a cukorrépa, az alá sem alkalmazható hátrányos hatás nélkül istállótrágya s ez esetben az árpa nagyon messze esne attól; ezen tehát más módon segíteni nem lehet, mint a műtrágyafélék alkalmazása által.

De nemcsak ezért bír itt kiváló jelentőséggel a műtrágyafélék alkalmazása, hanem azért is, mivel a kalászosok a legtöbb tápanyagot a bokrosodás alkalmával igénylik és veszik fel, mert ekkor fejlesztik szervezetüket a legnagyobb mértékben s mivel az árpa fejlődése

különösen hazai viszonyaink között gyors, gondoskodni kell arról, hogy ezen idő alatt lehetőleg sok kész növényi tápanyag álljon rendelkezésére.

Az árpára a szuperfoszfát van legszembeötlőbb hatással, ha kellő mennyiségben és helyes időben adatik alája. Mivel a tavaszi veteményeknek általában nagyon rövid idejük van a tápanyagok felvételére, ha megfelelő időben nem alkalmaztatik a szuperfoszfát, akkor hatása is elmarad.

A szuperfoszfátnak a talajban a legteljesebb mértékben, tökéletesen el kell oszlania, hogy hatása érvényre juthasson s ezért különösen szárazabb éghajlatú vidékeken, a hol a műtrágyafélék egyenletes eloszlása a talajban sokkal nehezebb és sokkal lassabb, czél szerű lesz azt az árpa előveteménye alá adni, vagy legalább őszzsel alkalmazni, mert a tavasszal alkalmazott szuperfoszfát hatása nem fog mutatkozni az árpánál.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. május hó 26-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40--14.—. Kétszeres buza 12.60--12.—. Rozs 12.40--11.80. Arpa 11.60--10.80 Zab 12.20--11.40. Tengeri 13.—12.40. Boró 38.—. Lencse 40.—. Bab 23.—. Köleskása 25.—. Burgonya 6.60. 100 kiló lángliszt 25.20. Zsemlyehiszt 24.80. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.60. Széna fuvarral 4.—. Sózott szalonna 162.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaalaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 32.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén —.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles 11.20. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.64.

1 kgr. sertés-hus 1.12. 1 kgr. juh-hus —.88. 1 kgr. vereshagyma —.17. 1 kgr. foghagyma —.56. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. május hó 26-ról. Tiszta buza körülbelül 280 hitr. Kétszeres buza 40 hitr. Rozs 70 hitr. Arpa 50 hitr. Zab 60 hitr. Tengeri 110 hitr. Burgonya 60 hitr.

Barom- és sertésvásár zárva.

Határidők.

	Budapest, május 29.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.98
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, május 29.
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzalog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 29-én.

Magyar aranyjárdék 4	121.—
Magyar koronajárdék	91.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	99.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	199.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Oszták járdék papirban	100.20
Oszták járdék aranyban	100.20
Oszták járdék aranyban	120.75
Oszták korona járdék	100.75
Oszták államsorsjegyek	153.—
Oszták magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	730.25
Oszták hitelintézet részvény	680.50
Párisi vista	95.29
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.07
Németbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	239.67
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapírokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindenemű ékszerekre, ipari és árucikkre a legkisebb összegűl a legmagasabbig legsolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosított.

Mindenemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrtük s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diszkrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésére.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA :

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca 6. szám.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

H Á S Z M A N Ó

kézmű és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Fő-üzlet: Zöldfa-u. elején. Fiók-üzlet: AMERIKAI ÁRUHÁZ Fő-u.

Figyelmeztetni kívánom mindazokat, kiknek a **költözködéskor** bármely cikkben szükségletük volna, hogy nemcsak rőfős árukban, hanem **szőnyeg, madracz, paplan garnitúra, szövet- és csipke-függönyökben** is óriási raktáram van, amit nálam a már ösmert

olcsó és szolid árban lehet beszerezni.

Minden 10 frt bevásárlásnál kívánatra egy életnagyságu fénykép lesz nagytva.

260.

Telefon: 398.

Telefon: 398.

Tudomásul!

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a „Nagyvárad **Vendéglősök, Szállodások és Kávésok Részvénytársasága**“

szikvizgyárát

üzembe hozta és szűrt vízből folyékony szénsavval gyártott szikvizének teljesen új és igen szép üvegekbeni elárusítását megkezdte. Amidőn ezen körülményre a t. fogyasztó közönség szíves figyelmét föl hívjuk, kérjük b. pártfogását és vagyunk

tisztelettel

804

Szikvizgyár-Részvénytársaság.

Megrendelések házhoz szállítanak!

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap

kiadóhivatalában.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny cím: Rosenberg Izsó

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági
cikkék és zsiradékok nagy raktára.

Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland **CEMENT.**
I-ső rendű R o m á n -

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== **K Ö A G Y A G C S Ö V E K.** ==

Valódi **ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.**

Aszfalt **ELSZIGETELŐ** lemezek.

== **Köszén-Kátrány.** ==

Gazdasági cikkek:

Kitűnő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű 250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.